

TRENDI-DILI

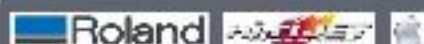
Fotó: Gubis Mariann

az ÁLLAMPOLGÁR LAPJA

M
a
c
t
c
i
o
a
o

digitális nyomtatás

Fólia vágás plotterrel

nettó 2.900.- HUF/m²-től

Reklámtáblák tervezése és gyártása
Autódekorációk készítése
Világító reklámtáblák

...mín nyomtatás, esetleg japán festékkel
a minőség érdekében.

Akciós ajánlatunk:

Digitális nyomtatás 110 cm szélességben
176 g-os matt fotópapírra
nettó 2.990.- HUF/m²
ajánlatunk 2007 november 30-ig érvényes.

Házhozszállítás

Ingyenes kiszállítás
Budapest területén és Érden
nettó 10.000 Ft vásárlás felett
egyéb esetben a szállítás díja: 900 Ft

Ötletelő rovat

Gyártasson posztert saját fényképről, vagy
szerezzen képet hozzá a netről...(linkek a weblapon)

Kérdéseivel kapcsolatban kérjük vegye fel velünk a kapcsolatot e-mail-ben vagy telefonon.

web: www.apress.hu e-mail: info@jstudio.hu tel.: 06-30-9244-286

cím: 2030 Érd Riminyáki út 61.

Kedves Olvasó!

Trendi vagy nem: öregszünk. Ha szerencsénk van, a korral némi bölcsességet is magunkra szedünk. S ezzel a bölcseséggel már nyugodtan fogadjuk a folyamatosan lüktető világ zaját.

Trendek, irányvonalak mindig is voltak, lesznek. Manapság a trendellenesség is trend. Mert minden *mainstream*-nek számít, amire gyárak épülnek. Önmagában nem az emberek divathóbortjával van a gond, hiszen ez csak egy ősi ösztönünk; a közösséghez tartozás vágya hozza létre. Probléma valahol ott van, hogy ezt a vágyunkat már csak anyagi szinten akarjuk megvalósítani. Diplomát akarunk, hogy a diplomások közé tartozzunk. Sok pénzt akarunk, hogy az elit tagjai legyünk. Mindenféle fura (egyen)ruhát veszünk fel, csak hogy valahová csatlakozzunk. Mindezt azzal tetézzük, hogy saját csoportunkat – még ha csak a balszerencse sodort is össze velük – jobbnak, ügyesebbnek, okosabbnak tartjuk bármely más csoportnál. Mert ilyen az emberi faj. De öregszik. S talán egyszer majd megéljük, hogy a változás, a változatosság elfogadása lesz a trend.

Gondolkodtató kikapcsolódást!

Sablik Henrik
főszerkesztő

TARTALOM

Mi vár rád felsőoktatás?	4
A szinkron nagyjai: Tomasevics Zorka	5
Bűn és tűnődés	6
Nárciszok csodája	7
Pedig én jó anya voltam	9
Pénz beszél, utat mutat	10
Trendi vagy?	11
Tanulmányút	12
Ikarosz és Horkás	13

Amikor már Pistike is behódol a trendnek...
Alex Brown fotója

B U L
V á r
БЛОКК

Mi vár rád, felsőoktatás?

Az eltörölt tandíj után...

Március 9-én a népszavazás értelmében eltörölték a tandíjat, Magyarországon nem először a rendszerváltás óta. Mosolygó hallgatók, elégedett szülők: ez jellemezte a népszavazást követő napokban a hazai felsőoktatási közhangulatot. Egy dologra azonban csak nagyon kevesen gondolnak: a magyar felsőoktatás minőségi fejlődése elé újabb akadály került. Elsősorban nem azért, mert leszavazták a leendő tandíjas rendszert, hanem azért, mert egy újabb megoldási kísérlet került ki a leendő alternatívák közül.

Sokan azt gondolják, a népszavazás eredménye véglegesen pontot tett az oktatás anyagi finanszírozása körüli kérdésekre, viszont a vitának közel sincs vége. „A hazai felsőoktatási rendszer ingyenessége hosszú távon nem tartható fenn” – értett egyet az MSZP oktatási és kulturális munkacsoportjának vezetője, Tatai-Tóth András és a www.zskf.hu Zsigmond Király Főiskola (ZSKF) rektora, Bayer József a Felsőoktatási Média Konferencia keretében rendezett *Lesz-e tandíj Magyarországon* című beszélgetésen. Ugyanis a jelenlegi hazai gazdaság hosszú távon képtelen finanszírozni a felsőoktatást, és nem is feladata. Hazánkban a felsőoktatás 224 milliárd forint kiadást jelentett 2006-ban a költségvetésnek. Hiller Istvánnak a napokban bejelentett jövőterve alapján ez 240 milliárd forintra fog emelkedni 2010-ig, amely körülbelül a teljes oktatási kiadások közel hatodának felel meg, ám számottevő változásokhoz ez sem lesz elég.

Ha körültekintünk Európában, alig találkozunk olyan országgal, ahol ne létezne a tandíjrendszer (Dánia, Finnország, Norvégia, Svédország – igaz, itt van egy minimális, szemeszterenként megfizetendő 40-50 eurós összeg, amely az adott intézmény számára fizetett tagsági díj). Tőlünk nyugatra a legtöbb országban megoldott a felsőoktatás pénzügyi állapota. Magyar szemmel nézve elképesztő összegekkel találkozhatunk, mind a tandíj, mind az ösztöndíjak terén (országtól függően 200-1300 euró között mozognak), azonban nem biztos, hogy a külföldi rendszerek a követendőek. Mindannyian tudjuk, hogy egy francia és egy magyar átlagcsalád között óriási különbségek vannak. Egy nyugati család sokkal többet megengedhet magának, mint egy hazai. Már csak ezért sem biztos, hogy célszerű a külföldi elveket követnünk. Főleg akkor, ha megvan a lehetőség újabb alternatívák megfontolására, márpedig március 9. óta pontosan ilyen időszakba léptünk.

Azzal, hogy egy kész törvényt szavazott le a lakosság, újra előtérbe kerültek a korábban már hallott megoldási kísérletek a felsőoktatási tandíjfizetés kapcsán. A már fentebb is említett konferencián dr. Bayer József felvetette egy lépcsőzetes rendszer létrehozását, amely teljesítmény arányában határozná meg a fizetési kötelezettség mértékét, és egyben meg is szüntetné a jelenlegi államilag finanszírozott és költségtérítéses rendszert. Ennek a megvalósítása mindenképpen előrelépést jelentene még a tandíjas rendszerhez képest is, hiszen amellett, hogy az állam bevételekhez jutna, a hallgatókat is ösztönöznék a lehető legjobb eredmény elérésére. Mi több, ebben a kérdésben elvileg a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖÖK) is partner lehetne, 2007 szeptemberében ugyanis éppen ők, némileg más formában, ám hasonló elveket javasoltak. Márpedig a HÖÖK eddig a tandíj fő ellenzője volt.

Felvetődnek azonban problémák is a javaslattal kapcsolatban, egyrészt a HÖÖK első reakciója az új tervekre a kategorikus elutasítás volt, mondván, ha egyszer a lakosság leszavazta a tandíjat, akkor ne próbáljanak új tervekkel előállni. Állásfoglalásuk szerint a népkarattal szembeállni veszélyes dolog, utalva a népszavazás eredményére. Kitarának az ingyenség mellett, és az illetékeseket inkább a felsőoktatás valódi problémáinak megoldására ösztönöznék. Viszont ha figyelembe vesszük Tatai-Tóth András szavait, miszerint a felsőoktatás ingyenessége hosszabb távon nem fenntartható, akkor a HÖÖK egyre nehezebb feladatok elé néz, érvei viszont jelenleg elég erősnek tűnnek.

Elgondolkodtató az oktatók szubjektív döntése is a hallgatók jegyeinek osztályozásában. Vagyis gyakran nem a hallgatók tényleges tudása alapján történik az értékelés, ami ismét kétségbe vonja az elv igazságosságát.

Illetve a terv azokat a gyengébb képességű, ám szegény családból származó hallgatókat érinti hátrányosan, akik a lépcsős rendszer által lehetetlen helyzetbe kerülnének. Erre kínál alternatívát egy másik megoldási kísérlet.

A *Lesz-e tandíj Magyarországon* című beszélgetésen, Tatai-Tóth András részéről elhangzott elmélet szerint csökkeneni kell az államilag finanszírozott képzésben résztvevő hallgatók számát a munkaerőpiachoz igazodó keretszámok kialakításával. Napjainkban mindenki a diplomára hajt, és a szakmunkás szektor szerepe soha nem látott mélységekben van. A felvételi keretszámok számottevő korlátozásával a gyengébb képességű diákok ösztönözhetőek lehetnének a különböző szakmákban való elhelyezkedésre. Ezzel egyrészt elkerülhetnénk azt a nyugat-európai „betegséget”, hogy a szakmunkákat nagyrészt külföldiek végzik (mint például Németországban a törökök), illetve csökkenthetnénk azoknak a létszámát, akik egy esetleges lépcsős tandíjas rendszerben komoly hátrányba kerülnének. A kevesebb diák - kevesebb költség alapelv elég egyszerűnek tűnik, ám éppen ellentmond azoknak a folyamatoknak, amelyek az elmúlt közel húsz évben jellemzőek voltak. 2006/2007-es évben 416 ezer hallgató vett részt a felsőoktatásban, 1996-ban ez a szám alig 199 ezer, a rendszerváltás idején pedig mindössze 102 ezer volt. A rendkívüli mennyiségi növekedés hosszabb távon a minőség romlásához vezetett, így a hallgatói létszám csökkentése is jó megoldásnak tűnhet, ha a minőséget tartjuk szem előtt. Az sem lenne elképzelhetetlen, ha a két fent említett javaslat egyszerre valósulna meg, ami hosszabb távon egyidőben stabilizálná a felsőoktatás helyzetét és javítaná a színvonalát.

Láthatjuk tehát, hogy megoldási kísérletek igenis léteznek a felsőoktatás jobbá tételére. Annyi biztos, a tandíjas rendszer ebben a formában nem volt kielégítő terv. A konferencián elhangzottak új lehetőségeket vázolnak fel, amelyekre azonban a HÖÖK abszolút elutasító reakciója sem megoldás. Ugyanis ha pontot akarunk tenni a hazai felsőoktatás problémáira, ahhoz pénzre van szükség; ám látható, az állam önmaga nem lesz hajlandó ezt finanszírozni, ezért tekinthető a beszélgetés elméletei egyfajta kiútnak. Ezek után azonban már csak egy kérdés merül fel: 18 évvel a rendszerváltás után miért csak ott tartunk, hogy a társadalom anyagi viszonyait figyelmen kívül hagyó, tandíjat erőltető törvénnyel próbálkozunk, miközben más, az arany középutat képviselő megoldások pedig csak az elmélet szintjén léteznek?

Kállai Péter
Fotó: Gubis Mariann

A szinkron nagyjai: Tomasevics Zorka

A magyar szinkron egykor csodákat művelt, gyakran a mi változatunk messze verte az eredeti művet. Mostanában a piac túlszűfolt, nyakra-főre készítik a rosszabbnál rosszabb, fantáziátlan szinkronokat. Pedig a kiváló munka létezik, csak a tucatnyi gyenge minőségű mellett észre sem vesszük.

A fenti név bizonyára sokak számára ismerősen cseng, de a memória labirintusában nehéz megtalálni a forrást: honnan is... Pedig nekünk, magyaroknak illene az agyunkba égetni Tomasevics Zorka nevét.

Valahányszor bekapcsoljuk a „varázsdobozt”, magától értetődik, hogy anyanyelvünk fordultatos, gazdag és szórakoztató szókincsén keresztül élvezünk egy előadást, filmet vagy éppen kedvenc sorozatunkat. Természetesen vesszük, hogy a filmes szakma kiszolgál minket, a „nagyérdeműt”, és végig sem gondoljuk, miféle bonyolult, precíz és fáradtságos folyamat a szinkron elkészítése. Persze most a JÓ szinkronról beszélünk, nem a kusza, elcsúszott munkákról, amelyek sajnos gőzerővel törnek elő napjainkban. Egykor a szinkronrendezők első osztályú minőségre törekedtek, akkor is, ha ez jóval keményebb munkatempót diktált. Manapság két jelszó létezik. Bárkit azonnal alkalmaznak, a lényeg: legyen gyors és olcsó.

Tomasevics Zorka munkája és elhivatottsága révén szinkronrendező. Magánemberként közvetlen, szókimondó és isteni a humora. Most beavat minket is néhány kulisszatitokba.

F.R.: Hogyan kerültél kapcsolatba a szinkronrendezéssel?

T.Z.: Nem előre megfontolt szándékkal lettem szinkronrendező. Később persze már igen... Egy gimnáziumi osztálytársam édesanyja, Révész Mária csodálatos szinkron dramaturg. Az ő nevéhez fűződik a Minden lében két kanál, és hasonló, ma is használatos címek. Az ő segítségével kerültem a Pannónia Filmstúdióba, ahol először adminisztrátor voltam, és végigjárva a számlátrát jutottam el a szinkronrendezésig.

F.R.: Miként értékelnéd napjaink szinkronmunkáit, szemben a régi filmekkel?

T.Z.: Többféle stílust lehet megkülönböztetni a szinkronizált filmek felvételekor. A régi, az 50-es, 60-as évek elején készült filmek, amelyek még számomra is „korosak”, általában patetikus hangvételűek. Az idő múlásával egyre közelebb került a szinkron is az emberábrázoláshoz. Addig, amíg volt Pannónia Filmstúdió – ez 2000 februárjáig tartott – nagyon sok kiváló szinkron készült, akár Kossuth-díjas színészek közreműködésével is. Utána a stúdió atomjaira hullott, és nagyrészt anyagi megfontolásból beléptek olyan színészek, akiknek régebben kisebb szerepeken kellett volna felnőniük, így viszont egyből a mélyvízbe dova őket, túl hamar kaptak drámai szerepeket, amelyeknek nem mindig tudtak megfelelni. Ahelyett, hogy tanultak volna, fokozatosan merültek volna el a drámaiságban, bizony előfordult, hogy beszédcsoporttudás, illetve színpadi tanulmányok nélkül vágtak a munka közepébe. Megfelelő képzettség nélkül sokkal nehezebb egy karaktert hitelesen ábrázolni, emiatt én manapság nagyon sok nyávogást, magyartalanságot hallok. Gyakori az eltévesztett szereposztás is, például amikor fiatalabbnak osztanak ki idősebb emberre. Csak azért, mert könnyebben szinkronizál, gyorsabb vele dolgozni – ezek nagyon súlyos tévedései a mai szinkronszakmának.

F.R.: Mely munkáidra vagy a legbüszkébb?

T.Z.: Sok olyan film van, amire szívesen emlékszem vissza: mozi filmek közül – azt hiszem mindenki ismeri – a Sivatagi Show, ez persze csak egy ismeretterjesztő film, egy hangra, Sztankay István hangjára, de volt ehhez hasonló, például Antal Imre hangjára a Walt Disney Állatvilága c. film. Disney számos ismeretterjesztő filmet készített, harmincnál többet is, azokra kapott Oscar-díjat. Egyszerűen remekművek, kár, hogy nem vetítik manapság.

A Claude című Pakula-filmről sem feledkezhetünk meg, és ő rendezte a Sophie választását is. Aztán ott az A fém, A sebhelyes arcú (Scarface), Az ördögűző... Nevetségesnek tartom a filmet, különösen manapság igen kezdetlegesnek tűnik, mégis komoly szinkronfeladatok voltak benne. Például hitelesnek feltüntetni a mozzanatok, mintha ott tényleg az ördög garázdálkodna – nem könnyű megcsinálni, hogy ne lógjon ki a technika, mert ha kilóg, egyből elveszíti a hitelességét, gyerekfilmmé válik.

Tévéfilmek közül sorozatokat említenék: Miért éppen Alaszka?, amely mostanában ismét megy az egyik csatornán. Igen szerettem, nagyon okos sorozatnak tartottam. A Csengetett, Mylord? nagy szeretetnek örvend ma is, gyakran vetítik. A Vészhelyzet első négy évét én szinkronizáltam, továbbá a Star Trek-et, rajzfilm- és ifjúsági sorozatokat. Jelenleg a Bűvöletet, amit nagyon szeretnek, pedig ez egy egyszerű szappanopera, talán azzal az igényességgel, amely egy európai filmet jellemez – szemben a dél-amerikai filmekkel.

F.R.: Előfordult, hogy azzal „fenyegettél” minket: megnézhettek magunkat, ha a szinkronrendezői szakma felé kacsintgattunk. Mitől óvnád az új generációt?

T.Z.: Az csak egy játékos fenyegetés volt, hogy ne törjetelek az én helyemre... (mosolyog)

Mitől óvnám? Attól, hogy elkövezzék ezeket a hibákat: nem tanulnak meg magyarul, nem néznek utána minden egyes kifejezésnek, a helyneveknek a térképen, bárminék, ami egy filmben elhangzik. Tessék alaposan felkészülni, és akkor rosszat már nem is lehet csinálni. Ehhez még egy jó szereposztás szükséges: ismerni kell Magyarországot összes színészét, színházba kell járni, minden magyar filmet meg kell nézni. Meg kell ismerni őket. Az, hogy mi tudjuk, kik ők, még kevés. Személyes kapcsolatokra van szükség, ezt ki kell építeni.

F.R.: Mik a terveid a közeljövőben?

T.Z.: Nincsenek terveim. Sajnos én csak akkor dolgozom, ha dolgozni hívnak. Hiába tervezem el, hogy majd hívnak. Ha nem hívnak, akkor nincs munkám.

F.R.: Hogyan lettél tanár a Pázmányon?

T.Z.: A Pázmánnyal úgy kerültem kapcsolatba, hogy a Duna Tv-ben éppen szinkronizáltam valamit. Vadász Ágival, a tévés bemondóval ültünk a büfében, és ő elmesélte, hogy itt tanít. Erre mondtam, hogy milyen jó lehet, hiszen én is tanultam beszédcsoporttechnikát, és milyen szívesen tanítanék. Ez volt mondjuk tavaszszal. Szeptemberben felhívtak, hogy Wacha Imre tanár úr vár engem, akinek az egyik kollégájától tanultam én magam is a beszédcsoporttechnikát. Azt mondták, legyen színes a paletta, én is elférek a Pázmányon, noha nincs tapasztalatom a tanításban, ezért sokat jártam Wacha tanár úr óráira. Az ő engedélyével, illetve segítségével lestem el a tanítás fortélyait. Hát ennyire sikerült. (mosolyog)

F.R.: Mit üzensz a diákoknak?

T.Z.: Vigyázzanak a hangjukra, a megszólalásukra, a mondat végén vigyék le a hangsúlyt, és nyert ügyük lesz. Ne fázzanak meg és ne legyen ilyen hangjuk, mint most nekem. (nevet)

F.R.: Köszönöm a lehetőséget, hogy beszélgethettem veled. Kívánom, hogy a szinkron-, illetve az egyetemi oktatást még sokáig művelhesd, hogy az utánpótlás hozzá hasonlóan magasan képzett, elhivatott és dinamikus tagokból álljon.

„Se biztosításom, se jogosítványom nincs, egy taxit hívok, hogy segítsen beindítani anyám régi tragacsát. A rádióban a forgalmi dugókat sorolják, frontális ütközés egy bekötőúton, lerobbant nyerges vontató a reptéri sztrádán. Miután feltankolok, keresek magamnak egy karambolt, és beállok a sorba. Érezni szeretném, hogy tartozom valahová.”

Szabadság és rabság, élet-börtön tendenciák, illúzió- és élvhajhászat, magány és elidegenedés, demokrácia és acélos társadalomkritika, feminizmus és hézagos anyaszerepek, urbánus kultúra és fogyasztói társadalom, hit és vallás, szocializáció és/vagy nevelés, bűn és teherviselés Amerika-módra, ahol a

ként”, származásnak tűnő fogyasztózmáni életüket tartalommal töltte meg. Victor Mancini, gyakorlott, katartikus bűnátvállaló, menthetetlen haldoklókat oldoz fel terhes múltjuk alól és Krisztus vélt klónjaként saját virtuális valóságai közt vergődik, keres és szenved. Végig megvezet, végül megvezetik.

Természetes túlélő mechanizmus, hogy az ember a birtokában lévő összes eszközzel ösztönösen megpróbál kiszabadulni a valóság szorításából. Ha viszont valakibe tejfölösszajú pöcsös kora óta azt sulykolják, hogy ne fogadja el késznek és megkérdőjelezhetetlennek a világot, ha éretlen kora ellenére a lázadás és elutasítás az egyetlen példaértékű reflexió a mindenféle társadalmi interakcióra, az óhatatlanul kitalálja és megteremti a saját valóságát. Ez a virtual reality egyre csak távol, bekebelezi az egyént és a fogyasztói társadalom igényeinek megfelelően az élet szükségnek érzett határait kitégíteni igyekvő rendszerré, életvezetési stratégiává válik. A korlátlan szabadság illúziója rabláncot ver a polgártárs csuklójára, mert valójában több szabadságtól fosztja meg, mint amennyit biztosítani tud. Az egyén belső élete a valóságnak egy totálisan módosult leképezése lesz, teletűzdelve a saját szimbólumaival, a saját maga által kitalált nyelvvel, majd a saját szabályai szerint kezd el élni, így teszi élhetővé és elviselhetővé az életet. Mígnem tökéletesen kirekeszti a világot és ezáltal saját magát a világból. Együtt él felmenői bűneivel és bűnök-től terhes lelkiismeretével.

Ennek a történetnek a szereplői saját valóságait élik. A csömör, a szembenézésre való képtelenség, az önámítás, a döntés felelőssége és a cselekvés állítólagos szabadsága a posztmodern társadalmak nagy csapdája. A körülöttünk lévő és bennünket szakadatlan ingerlő információk feldolgozhatatlansága arra kényszeríti az egyént, hogy végletekig leegyszerűsített rituálékba menekülve kíséreljen meg ellenállni a feldolgozásnak. Így lesz a civilizált ember a szenvedélyek rabja, a mániák és kényszercselekvések rabszolgája. Mert minden börtön egyben menedék is, biztonságos burok, amely megvéd a kinti világ ellen.

A szereplők pedig a saját VR-jükben kellő intelligenciával bírnak ahhoz, hogy megideologizálják (nem) cselekvéseiket és ezáltal felmentéseket nyerjenek saját vétkeik alól.

Finomra hangolt szimbolizmus, analógiák sora és meglepő tudásanyag bújik meg a szöveg mélystruktúráiban. Ciklikus elrendezettségben spiráloznak a refrénnel tarkított színek a teljes megértésig, a múlt mozaikdarabkái a jelenig kövezik az utat.

A századik oldal környékén már nagyon fáj, belealszol. Aztán vaskos tenyerével alaposan pofán gyűr, a csendbe döbbszent. Minden csak végül nyeri el értelmét.

Alapvetően szeretjük magunkat távol tartani a Victor Mancini féle problémás esetektől. Nem férnek bele túlidealizált, tabuktól terhes életünkbe.

Nem itt, nem ebben a könyvben találod meg az élet értelmét, így ne is keresd, akkor tényleg jobb, ha nem fáradsz vele és megkíméled magad.

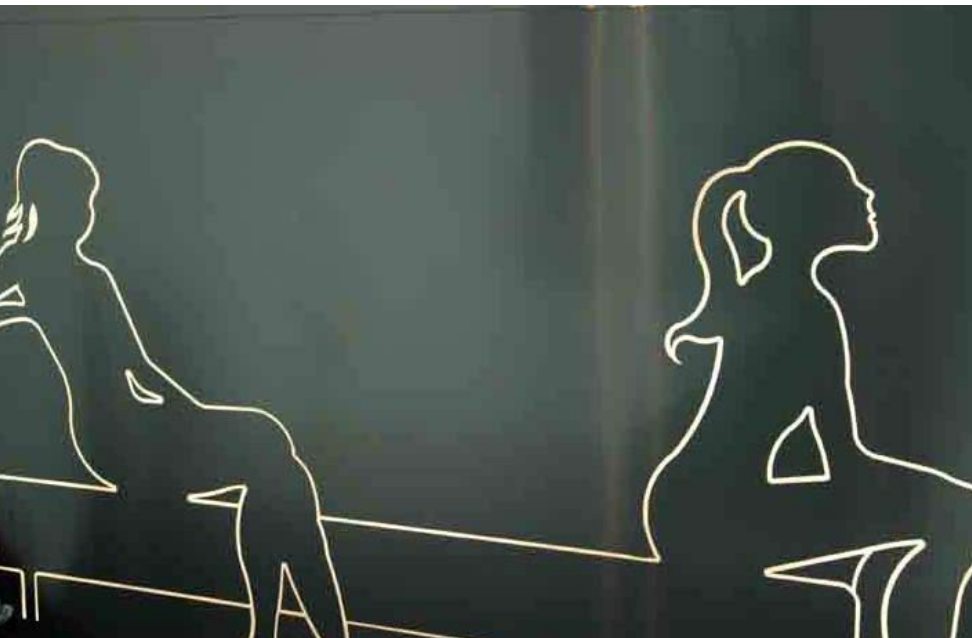
Útravalóul a tarisznyába megkapsz pár alapigazságot, ha úgy tetszik. Ha eléggé dekadens vagy és van benned némi látens anarchizmus, néha reflexből megrándul majd a rúgóizmód. Mert te is tudod: a világ nem az és nem olyan, mint ami és amilyennek látszik. A kurvák arca egyforma, Krisztus nem én vagyok, legyél te az Úrral, Anyu nem is anyu, a csajod egy elmebeteg ribanc, az összes megszállott csak notórius pótcselekvő, minden megkövesedett nyomorultnak, „valahol félúton, tökéletes egyensúlyban boldogság és szomorúság közt” van egy álma. És van egy képessége. Tudjuk, de „talán nem is érdemes mindent előre tudnunk”.

czébé

Fotó: Gubis Mariann

Bűn és tünődés

Chuck Palahniuk: *Cigányút c. regénye kapcsán*

magány és izoláció az individualizált társadalom jelképévé vált. Az elmagányosodás mint kitapintható életérzés, az egzisztenciális válság, az inter- és intrapersonális konfliktusok mint a posztmodern kor deficitjei. Nagyjából ezek jellemzik Palahniuk témaválasztását. A nihil-egzisztencialista körökben kedvelt író megint az arcunkba gyűri az alternatív valóságot. Rétegirodalomnak mondják. Ennek legfőbb oka, hogy Palahniuk írásaiban fősodor-tól távol eső, nyugtalanító kérdéseket feszeget: a valahová tartozás igényét, az ember helykeresését, azokat az embereket, akik a fogyasztás templomain innen rekedtek, akik az anyagiakon kívül, a minden egyéb értéktől mentes társadalmi törekvések véráramában hordják szorgosan az oxigént a létfenn-tartó szervig.

Hősünk vagy áldozatunk Victor Mancini, az Anyu által megnyomorított, önző és visszataszító kiskölyök. Később szociális paranoiáktól terhelt fiatal férfi. Félig orvos, szenvedélybeteg, kóros szexuális megszállott. Városi legenda. Napközben pénzért jár a kelésgyenge csirkékkel benépesített 1734-be, hogy térdig trágyalében gázolva korhú segédeszköz legyen kisiskolások és turisták részére. Esténként éttermek, és bárók padlóján fullad meg újra meg újra, két okból: egyrészt, hogy megmentői adományaiából fedezze elmebomlott anyja kórházi vegetációját, másrészt, hogy személyének örökké hálás hősökké tegyen hétköznapi embereket, hogy egészen sajátos „megváltó-

Nárciszok csodája

Négykézláb ültettem, szeretgettem mindegyiküket. Nyáron itatgattam, a szélről is óvtam, vihar idején pedig jó szóval biztattam nárciszaimat. Hittem, hogy tömeges jelenlétük védi és segíti őket, és nem árthat sem a szél tombolása, sem a jégeső csapkodása, ha összebújva védik egymást. Társaim is akadtak ebben a munkában. Vén diófa árnya védte a tűző nap perzselésétől sárga szirmocskájukat. Ha jött a vihar, lombja erejével állt ellent a szélnek, és nem engedte védenecit eltiporni. Amikor a vihar ágait törte, óvatosan ejtette le törött tagjait, hogy a kicsi virágok túléljék az égiháború pusztítását.

Az érett és hatalmas diókat – figyelve, hogy hová ejtheti őket – úgy adta át nekünk, hogy nem sérültek az apró tövek.

Levéltakarója hótól, fagytól védte barátait. Amikor az első napos délelőtt kicsalt a kertbe és gereblyémmel összegyűjtöttem a leveleket, már ott kukucskáltak a nárciszok, fejcskékükön a bimbóval lesték, várták a tavaszt.

Sokan vannak. Vagy százan. És a legtöbbjük már kinyílt! Minden reggel üdvözlöm őket szemem, tenyerem simogatásával. Kicsi kutyám kíséretében járjuk be a birodalmat, ujjongva a sok-sok szépség láttán. Burkusom tudja, hogy bolondos futkosása árthat a virágoknak, ezért ügyesen kikerüli őket, bár ő sem állhatja meg, hogy egyetlen vakkantás és szippantás nélkül menjen el mellettük. Fénylő orrocskájával éppen csak megérinti a virágokat, tisztelete és hódolata jeléül.

Ma reggel fázósan várakozott az ajtó előtt. Szemében szomorúság, vakkantásában bánat. Rémulten néztem szét, keresve, hogy mi történhetett. Nem kellett sokáig nézelődnöm, mert Burkus odavezetett. Kedvenc nárciszaim keményre fagyott szirmokkal, földig hajtott sárga fejcskékükkel haldokoltak...

Az éjszakai fagy mindet szoborrá dermedtette.

Álltunk ott Burkussal, fájó szívvel, düh és bánat keverékével, tehetetlenül.

Rossz hangulatban, kelletlenül kezdtem hozzá teendőimhez. Közben kisütött a nap, és én szomorúan korholtam, hogy elkésett.

Vidám hancúrozás hangjai zökkentettek ki ebből a hangulatból. Burkus hívogatott, mindig így szokta közölni, ha úgy gondolja, játszanom kellene.

Kinéztem, jelezve, hogy hallom, de nincs időm... pedig csak kedvem nem volt. Fekete szemei örömmel ragyogtak rám, megcsipentette farmerom alját, és húzott a kert felé. Nem szívesen mentem a virágok tetemei miatt, de ha ő kér... legyen.

És csodát láttam! Hatalmas csodát. A napocska feltámasztotta elsiratott, halottnak hitt virágaimat! Burkus könnyebbülten heveredett a fűre, megnyugodva, hogy tréfa volt az a reggeli fagyhalál...

Én pedig arra gondoltam, hogy nem szabad olyan könnyen elveszíteni a reményt, mert még ma is történnek csodák.

Sági Erzsébet

Fotó: Gubis Mariann

Az Afroaid naptár megvásárlásával az Afroaid Magyarország Közhasznú Egyesület afrikai tevékenységeit támogatod.

Formátum A3 (29x42 cm)

Ara 3500 Ft.

megrendelhető: info@afroaid.hu

www.afroaid.hu

SZILVALEVES

(sváb böjti étel)

Hozzávalók (személyenként):

1 maréknyi aszalt szilva,
1-2 evőkanál cukor,
csipetnyi fahéj,
2 bögre víz,
1/2 evőkanál liszt és 1/2 dl tej a habarshoz (ez a mennyiség is személyenként értendő).

A szilvát fél órán át áztatjuk, majd fel tesszük főni a hozzávalókkal együtt. Ha megpuhult, behabarjuk a liszt és a tej keverékével, vigyázva, hogy ne legyen csomós.

Sági Erzsébet

TAUFNUDLA

(böjti kalács)

Hozzávalók:

10 dkg margarin,
2 evőkanál cukor,
1 db élesztő,
60 dkg liszt,
kb. 2 dl tej,
1/2 dl olaj,
csipet só,
3 db tojás sárgája,
zsír a megkenéshez.

A szokásos módon kelt tésztát dagasztunk, 1 órán át kelesztjük, majd gombócokat szaggatva belőle, azokat zsírral megkenjük, és tepsiben egymás mellé ültetve megsütjük.

SZEVASZ, TAVASZ!

Köszöntünk az újjászületés ünnepén! Ha szeretnéd tavaszi feltöltődésedet egy igazán ínycsekknek való, ízletes vitaminbombával kiegészíteni, akkor próbáld ki ezt az egyszerűen elkészíthető, napmosolyú salátát:

GÖRÖG GÁSPÁR SALÁTA

Hozzávalók (kb. 4 személyre):

5 db paradicsom,
3 db retek,
1 db kígyóuborka,
1 db lilahagyma,
2 gerezd fokhagyma,
10 db olajbogyó,
10 dkg sajt (feta, gomolya, anikó vagy parenyica),
10 dkg penne tészta (v. más tészta, ízlés szerint),
1/2 citrom leve,
2 evőkanál olívaolaj,
fűszerek: só, bazsalikom, majoránna.

Fotó: Wikipédia

Elkészítés:

A zöldségeket megmosom, felaprítom (lehet kockára vagy karikára), picit megsózom, megszórom bazsalikommal és majoránnával, meglocsolom olívaolajjal (az üveges olajbogyó levéből is hozzáöntök arányosan), ráfacсарom a citromlevet, majd hozzákeverem a – nem túl puhára főzött – tésztát. Felkockázom a sajtot, és a saláta tetejére szórom. Hűtőben kb. fél órát hagyom összeérni. Díszítésképpen friss bazsalikomlevelet teszek rá.

Magában vagy sültetekhez köretként is kiválóan alkalmas! Egyszerűen isteni!

Gáspár Ildikó

Fotó: <http://m.blog.hu/lo/lorien/image/kalacs2/kalacs02.jpg>

Kicsit munkásabb, de sokkal finomabb változata a következő módon készül:

A megkelt tésztát kinyújtjuk, feltekerjük, és bögrényi méretű oszlopokat vágunk belőle, amelyeket zsírral megkenünk, és egymás mellé állítva helyezünk egy tepsibe. Végül vanília tejfel megöntözzük.

Mindkét változatot közepes tűzön sütjük. Amikor készen van, tetejüket cukros, tojásos keverékkel megkenjük, majd visszatesszük néhány percre a sütőbe.

Sági Erzsébet

Pedig én jó anya voltam

Molnár Henrik Lászlót, azaz Lacikát 1979. december 6-án felakasztották. Ő volt az utolsó magyar elítélt, akit kivégeztek:

– És éppen a születésnapján! – jajveszékelt Molnárné, a ketős gyerekgyilkos édesanyja.

A Pincészház ismét mélybúvárkodásra invitál bennünket.

Vajda István monodramáját tavaly mutatták be először, Anger Zsolt rendezésében. Lacika kálváriája felkavarta az akkori sajtót, mert hosszú út vezetett a tragédia bekövetkeztéig.

Betegségére először akkor derült fény, amikor egy reggel szüleiére baltával támadt. Később egy kisfiút késelt meg – de mindez nem volt elegendő ok arra, hogy betegségét felderítsék és gyógyítsák. Nem volt ugyanis semmiféle magyarázata, miért követte el az erőszakos tetteket. Miután másodikban is letöltötte börtönbüntetését, hazaengedték, anélkül, hogy megfelelő kezelésben részesült volna. Ekkor már elkerülhetetlennek látszott, hogy következő dühkitörése majd halálba torkollik: két tizenéves gyereknek oltotta ki életét.

Vajda István a borzalmas események hatására kutatásba fogott. Nem a százalmas szenzációéhség vezette: arra volt kíváncsi, vajon egy anya miként képes tovább élni ilyen tetterrel. Tényfeltáró riportorozatot készített vele, ez alapján írta meg „A gyilkos anyja” című monodramáját.

A gödörbe úgy sétálunk, hogy észre sem vesszük. Ha előre látnánk, ugyan ki sétálna bele? – hangzik el Molnárnétől e keserű felismerés. Pedig a jelek mindig a szemünk előtt vannak, csak hiányzik annak a képessége, hogy mindezt eljuttassuk a megfelelő helyre: a tudatunkba.

Pogány Judit kiválóan megtalálta ennek hétköznapias, ugyanakkor katartikus érzékeltetését: az egyszerű – vagy inkább szegényes – érzelmvilágú asszonyét, akinek szerelem nélküli házassága kihatott gyermeke érzelmi fejlődésére is. Ezt maga Lacika írta le egy készülő színpadi művében. Generációk nevelkedtek úgy, hogy nem tanulták meg az érzelmeiket megélni, kifejezni, tudatosítani.

A gyilkolásra való hajlam persze nem környezet kérdése: ez speciálisan szélsőséges eset. Ezért nem is hibáztatható senki. Ezen alapvető emberi morál hiánya mélységesen az egyéni sorsban gyökerezik.

A dráma nem is erről szól. Arról sem, mit kezdjünk egy gyilkos hajlamú fiúval. Hanem arról, hogy ne söpörjük szőnyeg alá az érzelmeinket. Az élet nem befőttekből, csíkos pizsamákból vagy takarókból áll – amiket Molnárné rendre elő is szedett:

– Hogy itt nem lehet élni? De hát mindene megvolt! – és tényleg, még selyemingekeket és egy pár cipőt is felmutatott ennek bizonyítására.

Az erőszakkal végződő dühkitöréseket is a maga módján fogalmazta meg: „a baj”. Az első bajjal kezdődött, a második bajjal folytatódott, végül jött az utolsó nagy baj. Portáját is azért sepregette kényszeresen, hogy senki ne mondhassa rá, milyen egy rendetlen asszony a kivégzett Lacika mamája...

Pogány Judit Molnárnéjának vallomása a továbbgondolás színháza. Játékát nem cifrázza, hogy véletlenül se térítse el figyelmünket a konkrét eseten túli világról. Mert nem ereszthetjük le a függőnyt anélkül, hogy ne gondolnánk át saját életünk érzelmi vakságát: mikor mit söpörtünk a szőnyeg alá, kifogásokat gyártva gyávaságunkra.

Elemlámpa, gyertyák, szemüveg, fekete kendő, fehér krizantémok... Henrik László édesanyja ezeket készítette elő, hogy útnak induljon fiához, a temetőbe. Emellé egy adag feldolgozhatatlan lelkiismeret-furdalás és értetlenség is beleszőkött kosarába... a világ legnehezebb terhével lépett ki az ajtón. Fény el.

Gáspár Ildikó

Fotó: Gubis Mariann

Pénz beszél, utat mutat

Ismerősöm, Horvátországból hazatérvén, úti élményeiről eny-nyit mondott: a kaja borzasztó. Nagy ismerője nem, csak tisztelője lévén a horvát gasztronómiának, érdeklődtem, mi volt a baj?

(Eddigélé csak elégedett emberekkel találkoztam, meg rajongókkal.)

– Halon kívül semmi, és azt nem szeretem. Meg rák, kagyló, ilyesmi.

És panasolja, hogy a sziget egyetlen benzinkútja mellett ettek tíz napig, mert ott kapható volt grillcsirke.

Ha Rómában jársz, edd azt, amit a rómaiak!

Ha eme elferdített régi bölcsesség igazságtartalmát figyelmen kívül is hagyom, nem tudok elsiklani azon tény fölött, hogy ismerősöm nem kevés pénzért, tíz napra a tengerhez költözött. Sőt, a tengerbe, merthogy egy szigeten nyaraltak. Ebből a körülményből jó közelítéssel azért saccolható lehetett a helyi kínálat.

Nyakas nép a horvát, ez a Zrínyiek és Dugovics óta köztudott. Hát még a tenger melléki. Nem akarnak rákapni a rántott bordára, töltött káposztára, marhapörköltre és grenadírmarsra semmiképpen. Még a mi kedvünkért sem. Mindeme gasztronómiai remekeket persze ismerik ők jól, készítik is. Csak kissé beljebb, a tengertől távolabb. A tengerparton pedig halat esznek jóízűen, mi több, rákot, kagylót.

Kőgazdag barátok jártak Thaiföldön nemrég. Hazatérve könynyes szemmel panaszták, lötyög rajtuk a gönc. Aggódo arccal kérdeztem, talán nem vittek magukkal elég pénzt? (Ismerve lehetőségeiket, ezt azért én sem gondoltam komolyan.)

Más volt a baj! Konzervet nem vittek magukkal. A citromfű, a gyömbér és chili paprika a magyar gyomornak nem feküdt. Azaz, megfeküdte inkább. A vasárnapi húsleves-rántottcsirke-túróslepény kombó viszont a jelek szerint a helyiek számára nem merült fel, még lehetőségszinten sem.

Eltöprengtem. Van ugye szép fővárosunknak jó néhány étterme, ahol az ember kedvére válogathat a kínai, indiai, nepáli vagy japán, esetleg épp a thai konyha remekei közül. Mégis mire számítottak barátaim?

Hozzánk látogató külföldiektől kérdeztem nemrég, hogy érzik magukat nálunk? Mondtak egy-két furcsaságot arról, hogy a szűk belvárost leszámítva Budapest bizony szürke, koszos és bűdös. Az emberek nem beszélnek az angol, barátságatlanok és sietnek, mert ha érdeklődtek a Deák téren, merre is a Bazilika, a népek csak legyintettek az angolul feltett kérdésre és mentek tovább, morcos arccal.

De: kivétel nélkül mindegyikük elismeréssel, valódi elragadtatással szólott a magyar konyháról. Próbáltam kiugratni azt a bizonyos nyulat a bokorból: a mi konyhánk fűszeres, zsíros, nehéz. Az ételeink egy része csípős, sőt erős.

– Hát persze. De tudtuk, hogy ti zsírral főztök, paprikáztok mindent.

Sorolják az étkeket, amelyek megkóstolására már otthon készültek, én meg kapkodom a fejem: halászlé, töltött káposzta, tokány, pörkölt, töltött csirke, lecsó.

Mondom, az nem magyar. Igen, tudják, szerb. De aki nálunk járt, elragadtatással emlegette. Egy dolgot nem sikerült sehoh kóstolniuk. Mi lenne az? Áhítással ejtik ki a szót: tarhonya. Nyilván valami misztikus-egzotikus, drága ínycséség. Sehoh nem kapható. Kikosítottam őket. Csodálkoztak erősen: ja, az köret? Háttügye... az.

Mi mindegyik nem vagyunk képesek. Pénzünk már van a távoli vidékek látogatására. Eszünk nincs hozzá.

Ha kíváncsi vagy Isten véleményére a pénzről, nézd meg jól azokat, akiknek sokat juttatott belőle.

Hallgatom külföldön járt ismerőseim sirárait. Oly meggyőző, annyira sanyarú képet festenek hányattatásaikról, hogy szinte már szimpatikusak. Majdnem együtt érzek velük.

Csak hát nevetni jöttem Cézárt, nem dicsérni!

Molnár Péter

foto: Gubis Mariann

Trendi vagy?

Kedves Olvasóm, ül!

Létezik egy társaság, akik Magyar Trendi Klub néven szerveződtek e furcsa név köré. Ugye, Ön is azt gondolja, hogy ezek az emberek azt kutatják, ki és mi a trendi a mai világban? Nem. Nevük megtévesztő, hiszen értékes információkat, igényes írásokat és történelmünk pillanatait elevenítik fel. A kultúra, a kultúrák egymásra hatása érdekli őket. Régvolt idők és a ma emberének feltérképezése.

Nos, ha nem ők, akkor ki tudja, hogy mi a trendi manapság?

Mi, klubnélküliek azt gondoljuk, hogy a tagság, mint állapot, már eleve nagyon az... Ha valami ismertető jegygel – öltözék, jelvény, szlogen – jár, akkor pedig, egészen biztosan.

Cukinak lenni, emelt fejhargon beszélni úgyszintén nagyon divatos... De kinek tetszik?

Megőrülök a negédes tévébemondóktól, az óvodás hangon hírt közlő, műszempillát rezegető cukiktól. És akkor még nem szóltam a kereskedelmi rádiók hímneműnek regisztrált műsorvezetőiről, akik bájoltságban tútesznek a hölgyeken is.

Cuki... ízlelgetem a szót... Hajdan édeset, cukrászdaillatot, krémes ízt jelentett. Ma édes helyett édeskést, ahogy a bemondók okossága az okoskodás, vagy rosszabb esetben a butuskodás szintjére süllyedt.

Cuki a plázaciacák feltöltött ajka, keble, feneké... Cuki és nagyon trendi a bébirózsaszínben, csillogó-villogó flitterekkel villantó, keblüket, hasukat közszemlére tévő, kortalanságra vágyó, de koravén lányok nyávogó magakelletése. Nadrágjukból a legelképzelhetlenebb alakzatok futnak le és fel a tetováló szalonok jóvoltából. Gondolnak-e arra ezek a fiatalok, hogy amikor nyolcvan évesen fekszenek majd betegen, műtetre várva egy kórházban, akkor fonnyadó keblükön, hasukon a kifakult kígyó, oroszlán vagy csillag milyen szánalmas és egyben nevetséges látványt nyújt? Persze nem maguktól ilyenek ők. Tanítják mindezt a plakátokról, tévéből üzenő reklámlányok, és erre a cukiságra utal a szappanoperák szereplőinek külseje, hanghordozása, élete is.

Élete? A sorozatok legtöbbszörében hazudozó, csaló és gazdag léhűtők panaszkodnak meg nem értett, becsapott és nélkülöző életükről, miközben, még csak eszükbe sem jut, hogy ha tényleg pénztelenek, akkor nem kellene – munka, főzés helyett – minden napjaikat, a sorozat közkedvelt presszójában mútatni.

Trendi manapság az életuntság, a panaszkodás is. Miért pont én? Kérdezzük, amikor gondunk támad, miközben eszünkbe sem jut, hogy nem csak én, más is küszködik. Ha nem lennénk közönyösesek mások baja iránt, talán cserélhetnénk információt, adnánk-kapnánk ötleteket, a hogyan egyszerűbbre, a hogyan továbbra.

De nem. Mi belesüppedünk meg nem értetségünk gyászába, és ha egy segítő kéz értünk nyúl, jól összehúzzuk magunkat, csak nehogy elérjen, mert jókedvűnek, boldognak lenni unalmas. Ki a fenét fog érdekelni, hogy valaki átadta a helyét nekem a buszon, csak úgy, és még mosolygott is? Persze, ha a történet arról szól, hogy a hülye vezető hibájából vagy utastársaim durvaságából eredően milyen bajjal nem úsztam meg az utazást... máris érdeklődve és saját bosszúsággal kiegészítve hallhatom, hogy mások milyen szerencsétlenek.

Szeretnék hinni benne, hogy rosszkedvünk telén fordít majd ez a madárcsicsergős, illatos és gyönyörűen színes tavasz.

Szeretném látni, hogy nem csak a kutyás emberek üdvözlik mosolyogva egymást séta közben, míg zacskóba szedik a kutyagumit.

Szeretném, ha holnap – nem, ha már ma elkezdenénk meglátni a szépet! Egymásban, a világban, de főként magunkban...

Ha nem lenne ciki elégedettnek lenni, ha mernénk örülni. Ha tudnánk egymást elviselni, szeretni.

Sági Erzsébet
Fotó: Gubis Mariann

Tanulmányút

Fotó: Gubis Mariann

Nekem már a mosolygós határrendész is gyanús volt. Mondtam is neki, ne jópofizz Dzsekobi, mire feszítet a szád? Ötösöd volt a lottón? Figyelsz rám, he? Na azé, szdme!

Rögtön láttam, hogy magyarból felmentették ott Burgerlandban (sic!), mert az arca se rándult. Erre jól leányáztam, de semmi atrocitás.

Hanzenéknál azzal szórakoznak, hogy állandóan a fűvet nyírják. Képzeld, a hegyi legelő fűvébe szívet nyírt egy agrikóla. Biztos nem puffadt volna fel a tehén, ha egyenesre vágja. Meg zöldre festett virágos ládákat lógnak a hídról a víz fölé. Te, az az összevissza színű lonc! Hát marhára giccse. Az utak szélén parkolóöblök. Kikövezeve, puccosan a nagy merdzsóknak. Hát persze! Nehogy már oda álljak, ahová nekem tetszik! Jogállam az ilyen? Mondd meg! Nem hiszed el, a bauer rózsalugast ültet a szőlő végébe. De hát minek így passziózni? Lesz abból bor? Jézusom! Hogy néztem ki, mire kijöttem azzal a három kiló szőlővel!

Állok ott egy árokparton lepusztulva, azt aszondja a rendőr nekem: dasz iszt nájn dízer. Na, én megmondtam neki a frankót! Tanulj meg magyarul, sógorkám! Hát nem? Mit emberkedik velem? Azt hitte, ő csinálja az el Niñót. Itthon ezért kormánykitüntetés, kardokkal, koszorúkkal, babérlevéllel: hogy csak három kilót, és a gazda maradt nyolc napon belül. Érted, Mikuláskám?

A sok rabszolga megy az utcán, és nem lövi el a rigót. Semmi stílus. Letörne az újad, szdme? Figyelj! Beülteted a körömrre, beszorítod a nagyujj alá, befeszítesz, kiereszted, mint az üstökös, a dekoltázs felé. A nőnek is kell a koleszterin, nem? Ezek egy élet alatt se tanulják meg. A stréber inkább lehajol, ha eldobom a pézsét. Csicskáz csak, Pinokkió! Mondom, ezek egy se szabadok. Van nekik ilyen kétkerekű bevásárlókocsijuk, mer' biciklit nem használnak, csak passzióból. Oda menetbe viszik vele a szelektívuszt, azt ott sóherkodnak a kukák előtt. Ide a papír, oda meg az izé. Na mondom, gyere csak haza velem éhenkórász! Látnád a saját szemeddel, hogy itt nem filléreskedünk. Itt adnak az utcaseprőnek a hátára olyat, ha nem takarítja össze a dzsuvát, hogy minimálbére lesz tőle. Hát miért nem fizeti meg! Ő is ugyanúgy faluszolga, ahogy mi itten. Azt' nem kéne ott a kukáknál istenkedni.

Hát dolgozni meg egyenesen utálnak. A lusta fajzat kiteszi a virágot éjszakára az út mellé. Vázákba! Vigyed a rinyádnak, egyheréjú, csak az eurót hagyd a poharamban. Ezeket valahonnan figyelik, vagy teljesen élhetetlenek, mert úgy dobálják bele a pénzt, mint a templomi perselybe. Amígó, hát nem rögtön lelízingelem a virágot! Euróstól. Erre mit látsz? Trajcgifficig (sic!) reggel kitornássza a csipát a szeméből, és megyen kasszát csinálni, az Hilferstrasse (sic!) sarkára. Aztán aszondja, de jó boltot csináltam, míg aludtam. De most már behalok, ha még valami eszembe jut az ott látottakból.

Szót kell emelnem, mer' ezek meg vannak nyomorítva, el vannak taposva, ki van belőlük írtva az önérzet. De az arcok látszatnyugalma alatt ott van a lázadó ember, tudom én jól. Csakhogy ott nem akármelyik parkban fejheted meg az apácák tehenét, Übükém! A janicsár bele van gyömöszölve egy vakító fehér ingbe, tulajdon nyakkendője fojtogatja, mire kényelmesre taposná ki a cipőjét, veszi az újat. Naponta új zokni, és havonta fizet a fogorvosnál. Hát látsz te ott egyetlen cserbaszájú (sic!) vénasszonyt a skanzenfalvakba? Itthon nézz szét! Már harminc körül pösze a foghiánytól. Ez a hiteles hucul őslakó. Erre

jön a turista! Hiányzik onnan a rusztika, de az retentően. Mi a virtus. Ez a kettő hiányzik, de majd egy-két év múlva viszünk oda egy kicsit belőlünk, mert elcsenevészesednek.

Egyedül vannak ezek az emberek, nagyon egyedül. Velük nem törődik az állam. Nem tartja rajtuk gondoskodó kezeit, nem úgy van ez ott, mint ahogy minálunk van. Hanem egészen másképpen.

Már csak azért is nagyon jól jött ez a tanulmányút. Főleg, hogy ingyen volt, meg hogy engem küldtek. Rányította a két szemem arra, miképp tudnék hasznára lenni a környező világnak. Mert mint a hasmenés, feszít bennem az állandó inger. A segíthetnék. Az emberek szolgálatának az ingere. Már látom, hogy nincs más utam, minthogy politikus legyek. Szolgálni akarok! Ajánlom magam ezzel a szelvényvel.

Dr Czifra

Magyarország számára a 2007-2013. közötti időszakban közel 8 000 milliárd forint Uniós és hazai fejlesztési forrás válik elérhetővé.

19. század vége óta nem látott fejlesztések indulhatnak meg hazánkban.

www.palyazatiro.hu

IKAROSZ ÉS HORKÁS

Kevedár Patrícia négyéves pályafutása során először válságba került. Fogalma sem volt róla, mit változtasson, mit újítson. Mert a régi sohase jó. Ezt még abban a tehetségkutató műsorban tanulta, ahol felfedezték.

– Ezt nem tudom elhinni! Hogyhogy nem tudsz mit kitalálni?! – üvöltötte magából kikelve a magyar popzene legújabb csillaga, Kevedár Patrícia. Ingerülten a falhoz vágta kigyóbőr topánkáit, és kirohant az erkélyre.

– Én, én esküszöm, hogy a mélybe vetem innen magam, ha nem találsz ki most azonnal valamit! Nem mehetek így el a díjátadóra! Semmit nem változtattam magamon, így nem állhatok a rajongóim elé! Rajtam fog csámcsogni az egész média! – a szerencsétlen stylist dadogva távozott, és Patrícia a díványra vetette magát.

– Ezt nem hagyhatom annyiban... ki kell találnom valamit, kerül, amibe kerül, de akkor sem fogok a díjátadóra azzal az arccal menni, amivel pár hónapja már villantottam! – azzal szorgos telefonálásba kezdett.

A klinikán törzsvendégnek kijáró előzékenységgel fogadták, a legkényelmesebb fotelbe ültették, s ismerve hirtelen természetét, azonnal a tárgyra tértek.

– Ezek szerint újabb műtétet szeretne. Van esetleg konkrét elképzelése?

– kérdezgette kezeit az asztal alatt tördelve a klinika igazgatója, professzor Sárosy.

Kevedár Patrícia négyéves pályafutása során először válságba került. Fogalma sem volt róla, mit változtasson, mit újítson. Mert a régi sohase jó. Ezt még abban a tehetségkutató műsorban tanulta, ahol felfedezték.

– Tehát?

– Nem, egyelőre nincs. Nem tudna esetleg ajánlani valamit? – kérdezte félénken.

– Óh, természetesen! Megérkezett a legfrissebb sebész-katalógus, van benne nyúlszáj, elefántkar, pávaorr, megnézi? – a popüdvöske mohón kapott a felkínált újság után.

– A páva bizonyos kultúrákban a szépség, a gazdagság és a hatalom jelképe, én ezt ajánlanám – okoskodott a professzor.

– Megfontolandó. És ez az elefántkar? Tudna mondani róla pár...

– Az nem önnek való, elnézést kérek, hogy csak így beleszólok, de az túl, túl...

– Értem mire gondol. Mi van még?

A professzor egy szárnyas alakot ábrázoló képre mutatott, és magyarázni kezdett:

– Ez az Ikarosz. Az abszolút trend. Mostanság mindenki ezt kéri nálunk...

– Elnézést, azt hiszem, nekem sürgősen telefonálnom kell! – Patrícia döntött. Pávaorr és az Ikarosz.

Kés alá feküdt, és már alig várta a díjátadót.

S végre elérkezett a várva várt éjszaka. Limuzint bérelt, trendi és drága ruhát, divatos ékszereket, kiegészítőket egész hadát, hogy diváhozz méltón léphessen a nagyközönség elé. A vörös szőnyegen lépkedve az udvariasság kedvéért megszólított pár kevésbé ismert színésznőcskét, megpusztilt egy-két zenészt, s közben elégedetten arra gondolt, milyen jól mutat majd szárnyaival a másnapi újságok képein.

Am Kevedár Patrícianak csalódnia kellett.

– Ki a fészkes fene az a Görcsös Nikolett? – visitotta, amikor kézhez kapta a következő reggelen a legfrissebb bulvárt.

– Nem, nem tudom... – dadogta a stylist.

– És mit számít a hülye fogyása az én szárnyaimhoz képest?! Mi ezen a hír? A szenzáció?

A stylist elolvasta a cikket, és vállát vonogatva summázta:

– Ez nem hír.

– Nem bizony.

– De Horkás-diétával fogyott.

– Az a legújabb?

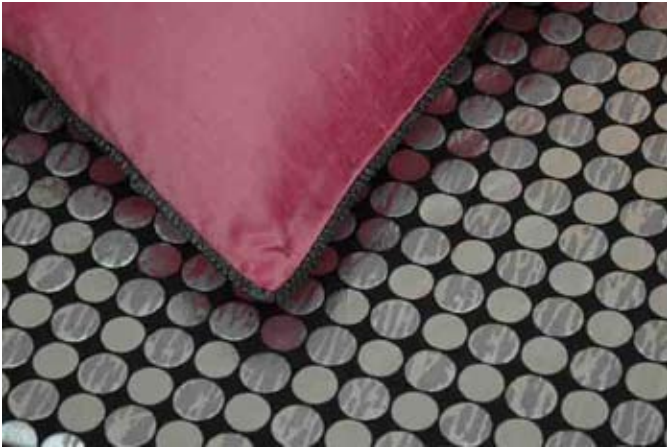
– Igen. Most az a menő.

– Ez mindent megmagyaráz – s Patrícia már nyúlt is a telefonért...

Ternák Tünde

Illusztráció: Szabó Borka

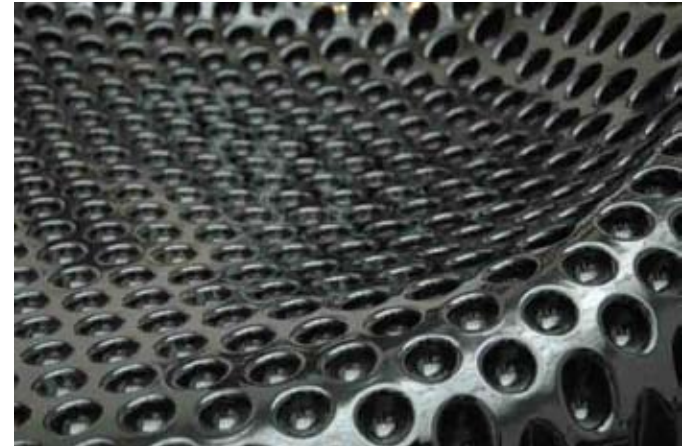
GUBIS ΜΑΡΙΑΝΝ

GUBIS ΜΑΡΙΑΝΝ

GUBIS ΜΑΡΙΑΝΝ

GUBIS ΜΑΡΙΑΝΝ

GUBIS ΜΑΡΙΑΝΝ

GUBIS ΜΑΡΙΑΝΝ

ΛΘΡΙΝΘΣ ΕΡΙΠΛ

ΓΥΒΙΣ ΜΑΡΙΛΛΗ

ΛΘΡΙΝΘΣ ΕΡΙΠΛ

ΓΥΒΙΣ ΜΑΡΙΛΛΗ

Mentrópia Szerkesztőség

Cím: 1011 Budapest, Mária tér 4.
Telefon: 06-70-325-9451

Főszerkesztő: Sablik Henrik
Főszerkesztő-helyettes: Gáspár Ildikó
Mechanika: Czifra Bogi
Promóciós vezető: Ámann Richárd
Koordinátor-tanácsadó: Lőrincz Edina

Rovatvezetők: Angi Orsolya Beáta (Tükörkép),
Dobos Mónika (Fitt kultúra),
Orosz Norbert (Bulvárblokk),
Páll Zoltán (Önműködő irodalom),
Czifra Bogi (Margó)

Alkotók: Ámann Richárd, Angi Orsolya Beáta,
Bartha Bálint, Czifra Bogi, Dobos Mónika,
Farkas Renáta, Gáspár Ildikó,
Molnár Péter, Páll Zoltán,
Sági Erzsébet, Szabó Borka,
Ternák Tünde

Állandó vendég alkotók: Raffai Péter, Reich
Károly, Váczy Jépont Tamás, Vilisics Ferenc

Arculat: Kellényi Kata

Vezető fotós: Gubis Mariann
Fotósok: Beke Péter, Farkas Renáta, Fejér
Bálint, Kiss Andrea, Lőrincz Edina, Sántha
Krisztina

Vezető grafikus: Szabó Borka
Grafikusok: Dobos Mónika, Sántha Krisztina,
Vezető korrektor: Szabó Borka
Korrektorok: Gáspár Ildikó, Lőrincz Edina,
Váczy Ludmilla

Mentrópia - az állampolgár lapja
kéthetente megjelenő elektronikus kiadvány

ISSN 1789-4913

Honlap: www.mentropia.hu
Hivatalos archívum: epa.oszk.hu

Kiadja a Mentrópia Kulturális Közhasznú
Egyesület
Alapítva 2007-ben

Cím: 1191 Budapest, Kisfaludy u. 26.
Bankszámlaszám:
10404027-00022735-00000007

Elnök: Sablik Henrik
sablik.henrik@mentropia.hu
Alelnök: Kellényi Kata
kellenyi.kata@mentropia.hu
Titkár: Szabó Borka
szabo.borka@mentropia.hu

Kapcsolat: info@mentropia.hu

Olvasó-munkatársaink a
mentropia.zsak@gmail.com
e-mailcímeire küldhetik el alkotásaikat.

Bármilyen probléma, jogsértés esetén kérjük
Olvasóinkat, értesítsenek minket, hogy kor-
rigálhassuk hibánkat!

(c) Mentrópia 2006-2008.
Minden jog fenntartva